

ככ א לְמַנְצָחָ עַל אֵילֶת הַשָּׁחָר מִזְמוֹר לְדָוד: ב אֱלֹי אֱלֹי לְמַה עֲזַבְתִּי רָחוֹק
מִישֻׁעַתִּי דָּבְרִי שָׁאַנְתִּי: ג אֱלֹהִי שְׁלֹמֹן אֶקְרָא יוֹם וְלֹא תִּעֲנָה וְלֹילָה וְלֹא

----- ♫ שימוש תהילים ♫ -----

לכל צער

למנצח על אילת השחר... אלוי אלוי למה עזבתני וגו' (כב, א): [שימוש תהילים פרק יד] טוב לעבר הנهر אמרו אותו ואל תירא. וגם מפני חיות רעוות. שם שלו הוא אה' א' מן "אליה ה' מן" עשהה" דסוף המזמור. - ועוד אם פגעה בשונאך אמרו אותו ולא תירא. ועוד אמרו אותו ז'פ' ביום וטהר עצמן מכל טומאה וזהו טוב לפתיחה הלב.

----- ♫ זוהר תהילים ♫ -----

אילת הבקר היה לו לומר: אלא על אילת
וחזק השחרות של ישראל, כמו שנאמר
(שם פח) כגבר אין איל. באotta שעה יעצק
בני ישראל, ויאמרו אליו איל למה עזבתני,
מתוך צרתם, ולאחר כך מה כתוב? (תהלים ל)
פתחם שקי ותאזרני שמחה.

דוד המלך אמר שירה על הכותבים
המאירים בבקר

לְמַנְצָחָ עַל אֵילֶת הַשָּׁחָר מִזְמוֹר לְדָוד (כב,
א): [זוהר ח'ב פ' שמות (דף י)] רבי
אלעזר ורבי יוסי היו הולכים בדרך,
והקדימו לכת באור. ראו כוכב אחד
שהיה רץ מצד זה, וכוכב אחר מצד זה.
אמר רבי אלעזר, עכשו הגיע זמן של
כוכבי הבקר לשבח את אדרונם, והם רצים
mphad ואימת רבונם לשבח ולוזמר לו. זהו
שכתבוב (אייב לח) ברן ימד כוכבי בקר וניריעו
כל בני אלהים. משום שכולם ביחיד אחד
משבחים אותו.

פתח ואמר, (תהלים ככ) למנצח על אילת
השחר מזמור לדוד. אילת השחר -
שכשמאירים פניהם המורה ונפרד חשך
הלילה, יש מנה אחד לצד מזרחה, ומושך

זמן הגואלה: באותו הזמן מלhotot
יתעוררו בעולם גוי ועיר בעיר וצרות
רבות יתחדשו על שונאיםם של ישראל,
עד שיקדרו פניהם כשולוי קדרה, ואחר כך
יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחץ
וזחקם

לְמַנְצָחָ עַל אֵילֶת הַשָּׁחָר מִזְמוֹר לְדָוד (כב,
א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף כב)] עד
שהיו הולכים, ראו שהקדיר השחר וחזר
האור. אמר רבי חזקיה לרבי יוסי: בא
ואראה לך שכך היא גאלתן של ישראל.
בזמן שתאיר להם השמש של הגללה,
תבא להם צרה אחר צרה, וקדורות אחר
קדורות. עד שהם בה יאר עליהם אורו של
הקדוש ברוך הוא, שנאמר (hosu) כשבחר
נכון מצאו, וכתוב (מלאי) וזרחה لكم
יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפה.
ובאותו הזמן מלhotot יתעוררו בעולם,
גוי ועיר בעיר וצרות רבות יתחדשו
על שונאיםם של ישראל, עד שיקדרו
פניהם כשולוי קדרה, ואחר כך יתגלה
עליהם גאלתן מתוך שאגת לחץ וzecham.
וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים
כב) למנצח על אילת השחר. אילת השחר?

דָוִמְיה לֵי: ד זַאֲהָה קָדוֹש יוֹשֵב תִּהְלֹת יִשְׂרָאֵל: ה בֶּךָ בְּטֹחוֹ אֲבָתִינוֹ בְּטֹחוֹ
וְתִפְלְטוֹמוֹ: וְאַלְיךָ זַעַקְוֹ נִגְמַלְטוֹ בֶּךָ בְּטֹחוֹ וְלֹא בָזָשׁוֹ: ז אַנְכִי תֹולְעָת וְלֹא אִישׁ

--- ז זהר תהלים ---

יוֹםָם וְלִילָה וְגוֹ. מִילָא בַיּוֹם, אָכָל לִמְהָ
בְּלִילָה? כִּי שִׁיחָה מַצְוֵי אֶל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
שְׁלָם. כֻּמוֹ שָׁאַיִן יוֹם בְּלִילָה, וְאַיִן שְׁלָם
אֶלְאֶזֶה עַם זה, כִּי צָרִיךְ בַתּוֹרָה לְהַמֵּצָא
עַם הָאָדָם יוֹם וְלִילָה, לְהִיּוֹת שְׁלָמוֹת
לְאָדָם יוֹם וְלִילָה.

וְהִרִי נָאָמֵר שֶׁעָקָר הַלִּילָה מִחְצּוֹת וְאַיִלָה,
וְאָף עַל גַּב שְׁמַחְצִית הַרְאָוֹנוֹת
בְּכָל הַלִּילָה הִיא, אָכָל בַחֲצֹות הַלִּילָה
נִכְנֵס הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְגַן עַדְן
לְהַשְׁתַּעֲשָׂע עַם הַצְדִיקִים, וְאַזְרִיךְ לְאָדָם
לְקוּם וְלַעֲסָק בַתּוֹרָה.

וְהִרִי נָאָמֵר שַׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְכָל
הַצְדִיקִים שְׁבַגֵּן עַדְן, כָּלִם
מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵן. זֶהוּ שַׁכְתוֹב (שיר ח)
הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגָנִים חֲבָרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ
הַשְׁמַיעַנִי. וְהִרִי פָרְשָׂוָה, הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגָנִים -
זוֹ כִּנְסָת יִשְׂרָאֵל שְׁמַשְׁבָחָת אֶת הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא בְשָׁבָח הַתּוֹרָה בְּלִילָה. אֲשֶׁר
חָלֻקוּ שֶׁל מִ שְׁמַשְׁתַּחַר עַמָּה לְשָׁבָח אֶת
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְשָׁבָח הַתּוֹרָה.

וּבְשָׁבָא הַבָּקָר, כִּנְסָת יִשְׂרָאֵל בָּאָה
וּמִשְׁתַּعֲשָׂע בָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הִיא, וּמוֹשִׁיט לָה שְׁרֵבִיט שֶׁל חַסְד, וְלֹא רָק
עַלְיהָ לְבַדָה, אֶלְאָ עַלְיהָ וְעַל אַלוֹ
שְׁמַשְׁתַּחַפִים עַמָּה, וְהִרִי נָאָמֵר שַׁכְתוֹב
(תְּהִלִים מִב) יוֹם יָצֹה ה' חֶסְדָו וּבְלִילָה וְגוֹ.

וְעַל זה נִקְרָאת אִילָת הַשְׁחָר.

וְאָמֵר רַبִי שְׁמַעוֹן, בְּשָׁעה שָׁרוֹצָה לְהָאֵיר
הַבָּקָר, נְחַשָה, וְהָאֹור נְהִיה קָדָר,

חוֹת אֶחָד שֶׁל חַשְׁךׁ לְצַד דָרֹום, עַד שָׁבָא
וַיּוֹצֵא הַשְׁמָשׁ, וּבוֹקָע בָּאָוֹתָם חַלּוֹנִי הַרְקִיעַ
וּמְאֵיר לְעַוּלָם, וְאָוֹתָו חֹוט מִפְרִיד אֶת חַשְׁךׁ
הַלִּילָה. אַז בָּאָה אִילָת הַשְׁחָר, וּבָא אָוֹר
שְׁחָר בְּקָרוֹת לְהַתְּחַבֵּר בַיּוֹם, וּמְאֵיר הַיּוֹם.
וְאָוֹר הַיּוֹם כָּלָל וּשְׁאוֹב בְּתוֹכוֹ אֶת אָוֹתָה
הַאִילָת. וְעַל הַאִילָת זוֹאת, כְּשַׁגְּפָרֶד
מִהַיּוֹם אַחֲר שְׁבָלָל אָוֹתָה, אָמֵר דָוד שִׁירָה,
שַׁכְתוֹב לְמַנְצָח עַל אִילָת הַשְׁחָר. וּמָה
אָמֵר? אַלְיָ אַלְיָ? מַה עַזְבָּתָנִי. שְׁחָרִי נְפִרְדָה
אִילָת הַשְׁחָר מָאוֹר הַיּוֹם. עַד שְׁהִיוֹ
הַוּלָכִים, הָאֵיר הַיּוֹם וְהִגַּע זָמֵן תְּפָלָה.
אָמֵר רַבִי אֶלְעֹזֶר, נְתַפְלֵל תְּפָלָה וּגְלָה. יִשְׁבּוּ
וְהַתְּפִלְלוּ, אַחֲר כִּי קָמוּ וְהִלְכוּ.

כְּמוֹ שָׁאַיִן יוֹם בְּלִילָה וְאַיִן שְׁלָם אֶלְאֶ
זה עַם זה כִּי צָרִיךְ בַתּוֹרָה לְהַמֵּצָא עַם
הָאָדָם יוֹם וְלִילָה.

קְמַנְצָח עַל אִילָת הַשְׁחָר מִזְמָרֶת דָוד (ככ)
(א): [זוהר שמות פ' בשלה - דף מ"ז ע"א]
רַבִי יוֹסֵי פָתָח, (תְּהִלִים ככ) לְמַנְצָח עַל אִילָת
הַשְׁחָר מִזְמָרֶת דָוד. כִּמָה חֲבִיכָה הַתּוֹרָה
לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁכָּל מִ שְׁמַשְׁתַּחַל
בַתּוֹרָה, אֲהֹוב הוּא לְמַעְלָה וְאֲהֹוב הוּא
לְמַטָּה, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַקְשִׁיב לְדִבְרָיו,
וְלֹא עוֹזֵב אֶתְהוּתוֹ בְעַוּלָם הַזֶּה, וְלֹא עוֹזֵב
אֶתְהוּתוֹ לְעַוּלָם הַבָּא.

וּבַתּוֹרָה צָרִיךְ לַעֲסָק בַיּוֹם וּבְלִילָה,
שַׁכְתוֹב (יְהוֹשֻׁעָה א') וְהִגִּת בּוּ
יוֹם וְלִילָה. וְכַתְּבֵב (ירמיה ל) אֶם לֹא בְּרִיתִי